

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. märts 2015
(OR. en)

6552/15

CO EUR-PREP 11
POLGEN 28
ENV 81
ENER 44
MI 111
RECH 34
COMPET 62
IND 25
ECOFIN 134
SOC 103
EDUC 41
TELECOM 53
JAI 110
EMPL 51
SAN 73

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Teema:	2015. aasta Euroopa poolaasta - Nõukogu panuseid sisaldav kokkuvõttev aruanne

Delegatsioonidele edastatakse käesoleva dokumendi lisas eesistujariigi koostatud kokkuvõttev aruanne nõukogu erinevates koosseisudes 2015. aasta Euroopa poolaastaga seoses peetud aruteludest ja peamistest poliitilistest sõnumitest.

EESISTUJARIIGI KOKKUVÕTTEV ARUANNE

Sissejuhatus

Käesolevas aruandes võetakse kokku nõukogu toimunud arutelude tulemused ja nõukogu järeldused komisjoni 2015. aasta majanduskasvu analüüsi paketi kohta. Aruanne tugineb ka riikide kohta koostatud aruannete pakstile, mille komisjon esitas 26. veebruaril 2015 seoses riigipõhiste soovitude rakendamisega riigi tasandil.

Esimeses iga-aastases majanduskasvu analüüsis, mille Junckeri komisjon esitas 28. novembril 2014, tuuakse välja põhipunktid uuest majanduskasvu ja töökohtade loomise tegevuskavast, mis põhineb kolmel üksteist toetaval sambal: investeringud, struktuurireformid ja eelarvepoliitilised kohustused. Nõukogu tervitab komisjoni 2015. aasta majanduskasvu analüüsi ning jagab üldjoontes komisjoni analüüsis esitatud seisukohta majandusliku olukorra ja poliitiliste väljakutsete kohta ELis.

Iga-aastane majanduskasvu analüüs on tihedalt seotud põhiliste poliitikaalgatustega, nagu Euroopa investeerimiskava, energialiit, tulevane digitaalse ühtse turu strateegia ning kaupade ja teenuste siseturu strateegia. Tähelepanu juhiti ka seosele tulevikku suunatud transpordipoliitikaga jätkusuutliku taristu väljatöötamise ja hästi toimiva ühtse turu rajamise abil. Seega puudutasid arutelud neid laiemaid poliitilisi protsesse, võimaldades nõukogu erinevatel koosseisudel esitada oma seisukohti ja arvamusi.

Nõukogu jätkab hoolikalt tööd Euroopa investeerimiskavaga. Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (ECOFIN) võttis 10. märtsil 2015 vastu üldise lähenemisviisi Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) käsitleva ettepaneku kohta, mille eesmärk on kaasata kolme aasta jooksul täiendavate avaliku ja erasektori investeeringutena vähemalt 315 miljardit eurot. Nõukogu eri koosseisudes toimunud arutelud rõhutavad EFSI potentsiaali ja kinnitavad ka vajadust käsitleda paralleelselt investeerimiskava teisi suundi. Eelkõige on vaja parandada investeerimiskliimat ja üldist ettevõtluskeskkonda, vähendades regulatiivset koormust ja tagades samal ajal piisava õiguskindluse. Tuleb tagada sünergia EFSI, teiste ELi programmide (näiteks Horisont 2020 ja Euroopa ühendamise rahastu), struktuurifondide ja riikliku rahastamise vahel. Tuleb teha konkreetseid jõupingutusi, et hõlbustada VKEde juurdepääsu rahastamisele, sealhulgas riskikapitalile, ning aidata Euroopa idufirmasid olulises kasvuetapis.

Kuigi struktuurireformide osas on tehtud edusamme, on vaja kiirendada reformide elluviimise tempot. Üldiselt on komisjoni hinnangul nõukogu poolt 2014. aasta juulis vastu võetud riigipõhistest soovitustest peaaegu poolte puhul olnud rakendamine piiratud või olematu. Olukord on veidi parem euroalal, kus 60 % riigipõhistest soovitustest on rakendatud vähemalt osaliselt. Vaatamata sellele on selge, et mitmel rindel tuleb rohkem ära teha, eelkõige väiksema turusurve all olevates riikides. Peamised probleemsed valdkonnad hõlmavad toote- ja teenuseturu reforme ning avaliku halduse ajakohastamist. Töötuse, eriti pikaajalise ja noorte töötuse püsivalt kõrge tase kinnitab taas, et tööturgude osas tuleb rohkem pingutada. See puudutab eelkõige palgakujuundust, hariduse kohandamist tööturu vajadustega, riiklike tööturuasutuste suutlikkust ja tööturu killustatust.

Oluline on veel rohkem ajakohastada pensionisüsteeme ning parandada tervishoiu ja pikaajalise hoolduse tõhusust, sealhulgas eelarve konsolideerimise kontekstis.

Lisaks peaks Euroopa tervikuna liikuma majanduskasvu soodustavate eelarvepoliitiliste kohustuste täitmise suunas. Iga liikmesriik peaks võtma asjakohaseid meetmeid, mis kajastavad riigi eelarvepoliitilist tegutsemisruumi. On vaja teha täiendavaid edusamme seoses eelarvepoliitika koordineerimisega euroalal. Üldiselt tuleb pöörata rohkem tähelepanu riigi rahanduse tõhususele, kvaliteedile ja selle majanduskasvu soodustavale rollile. Tuleb täielikult rakendada soovitusi maksukiilu vähendamise kohta ning kulutuste säilitamise kohta majanduskasvu soodustavates valdkondades, nagu teadusuuringud ja investeeringud.

Nõukogus toimunud arutelud iga-aastase majanduskasvu analüüsi üle rõhutavad digitaalmajanduse potentsiaali ELi majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava jaoks. Euroopa vajab üleminekut digitaalmajandusele, et taastada oma juhtroll ülemaailmses digitaalmajanduses. Digiteerimine peaks puudutama kõiki poliitikavaldkondi, alates tööstuspoliitikast kuni keskkonnapoliitikani. Kiirete lairibavõrkude kasutuselevõtt, digitaaloskuste puudujäägi käsitlemine, tarbijate usalduse loomine ning küberjulgeoleku tugevdamine kuuluvad digitaalmajanduse peamiste eelduste hulka ning nõuavad otsusekindlat tegutsemist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. On vaja kiiresti luua digitaalne ühtne turg, kõrvaldades takistused piiriülesest e-kaubandusest ja seda veelgi stimuleerides. Endiselt on vaja toetada digitaalvaldkonna teadusuuringuid ja investeeringuid, pilvandmetöötlust ja suurandmete kasutamist. Euroopa peab toetama oma digitaalvaldkonna idufirmasid, aga ka oma ettevõtete digiteerimist laiemalt. Nõukogu jääb ootama, et komisjon esitab laiaulatusliku ja ambitsioonika digitaalse ühtse turu strateegia.

Euroopa poolaastal 2015 rakendatakse esmakordselt 2015. aasta majanduskasvu analüüsis välja pakutud täiustatud mudelit. Nõukogus toimunud aruteludel tervitati seda täiustamist. Iga liikmesriiki käsitlev eraldi analüüs, mis esitati varasemast palju varem (26. veebruaril), peaks parandama isevastutust ja hõlbustama vastastikust hindamist. See peaks lihtsustama riigipõhiste soovituste läbivaatamist nõukogus ning võimaldama sidusrühmade suuremat kaasamist riigi tasandil.

Euroopa tasandil on eesistujariik alustanud arvamuste vahetust Euroopa Parlamendiga Euroopa poolaasta teemal. Parlament võtab 11. märtsil 2015 vastu kolm selleteemalist resolutsiooni: majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ja 2015. aasta majanduskasvu analüüsi kohta, majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ning 2015. aasta majanduskasvu analüüsi tööhõive- ja sotsiaalaspektide kohta ning ühtse turu juhtimise kohta 2015. aasta Euroopa poolaasta raames. Euroopa Parlamendi poolt 3.–4. veebruaril 2015 korraldatud parlamentidevaheline dialoog Euroopa poolaasta kohta andis samuti panuse aruteludesse (dok 6195/15).

Majandus- ja rahandusküsimused

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (ECOFIN) arutas iga-aastast majanduskasvu analüüsi oma 9. detsembri 2014. aasta istungil. Osana strateegiat „Euroopa 2020” ja selle Euroopa poolaasta kaudu rakendamist käsitlevast arvamuste vahetusest, mis põhines majandus- ja rahanduskomitee ning majanduspoliitika komitee ühisarvamusel (dok 16228/14), arutati nimetatud istungil ka Euroopa poolaastasse kavandatavaid muudatusi. ECOFIN võttis seejärel oma 17. veebruari 2015. aasta istungil vastu nõukogu järeldused iga-aastase majanduskasvu analüüsi ja häiremehhanismi aruande kohta (dok 5957/1/15 REV1). Komisjon tutvustas integreeritud riigipõhiseid analüüse ECOFINi 10. märtsi 2015. aasta istungil.

ECOFIN nõustus komisjoni poolt iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud üldiste poliitikaprioriteetidega, millele tuleks 2015. aastal keskendada riiklikul ja ELi tasandil tehtavad jõupingutused, nimelt investeringute suurendamine, struktuurireformide rakendamiseks võetud kohustuse uuendamine ja eelarvepoliitiliste kohustuste täitmine.

ECOFIN tervitas ka komisjoni soovitusi Euroopa poolaasta täiustamiseks ja tugevdamiseks.

Investeeringute osas tunnistatakse järel dustes, et investeeringuid tuleb kiiresti suurendada, et tugevdada ELi majanduse elavnemist ja kasvupotentsiaali, ning tervitatakse iga-aastase majanduskasvu analüüsiga koos esitatud Euroopa investeerimiskava. ECOFIN rõhutas, et investeerimiskava alusel tehtavaid algatusi tuleks täiendada meetmetega, mis parandavad ettevõtluskeskkonda ja muudavad investeeringud atraktiivsemaks.

ECOFIN võttis 10. märtsil 2015 vastu üldise lähenemisviisi ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 (dok 6831/15), mille eesmärk on kaasata kolme aasta jooksul täiendavate avaliku ja erasektori investeeringutena vähemalt 315 miljardit eurot. Selle üldise lähenemisviisi suhtes saavutatud kiire kokkulepe näitab liikmesriikide tugevat poliitilist toetust sellele algatusele ja selget mõistmist, et uued investeeringud Euroopasse peavad toimuma kiiresti. Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi täielikuks ära kasutamiseks nõutakse üldises lähenemisviisis läbipaistvat depolitiseeritud juhtimisstruktuuri ja määratakse kindlaks selged projektivaliku kriteeriumid. Need on seotud liidu poliitikale vastavuse, elujõulisuse, täiendavuse ja erainvestorite osalusega. Nõukogu üldises lähenemisviisis nähakse ette ka investeerimisprojektidele kaasa aitavate riiklike tugipankade ja investeerimisplatvormide tugev roll. Euroopa Investeerimispank on väga tähtis selle tagamisel, et kõnealune uus nõustamiskeskus annaks tõhusat tehnilist tuge projektide arendamisele kogu liidus.

Seoses struktuurireformide rakendamisega tunnistatakse järel dustes, et struktuurireformide jõuline elluviimine toote-, teenuse- ja tööturul on väga oluline tootlikkuse suurendamiseks, konkurentsivõime taastamiseks ja ettevõtluskeskkonna parandamiseks, edendades seeläbi ka erasektori tootlikke investeeringuid, tööhõivet ja majanduskasvu potentsiaali. Järel dustes tunnistatakse, et Euroopa ühtne turg jääb kõige võimsamaks majanduskasvu mootoriks ELi tasandil ning et ühtse turu väljakujundamine nii kaupade kui teenuste osas on üks prioriteete. ECOFIN tunnustas liikmesriikide tehtud jõupingutusi struktuurireformide rakendamisel, rõhutades samas, et kõikidel liikmesriikidel on vaja reformide läbiviimisel rohkem pingutada, vastavalt jäikuse ja haavatavuse allesjäänud tasemele.

Seoses eelarvepoliitiliste kohustustega tervitas nõukogu eelarve konsolideerimise osas saavutatud märkimisväärsed edu ning tunnistas, et samal ajal on valitsemissektori võlatase enamikus liikmesriikides jätkuvalt kõrge ning vajab endiselt vähendamist. Järeldustes rõhutatakse, et kõikide liikmesriikide jaoks on ülioluline jätkata kokkulepitud majanduskasvu soodustava ja diferentseeritud eelarve konsolideerimise strateegia elluviimist, et tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus. Järeldustes toonitatakse, et kõik liikmesriigid peavad rakendama oma eelarvepoliitikat kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti raames võetud kohustustega, mis võimaldab automaatsetel stabilisaatoritel toimida eelarve kokkulepitud struktuurilise kohandamise juures, tagades samal ajal riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse.

Lisaks sellele tervitas ECOFIN komisjoni soovitusi muudatuste kohta, mille eesmärk on täiustada ja tugevdada Euroopa poolaastat. Järeldustes tunnistatakse, et iga liikmesriigi majanduse põhjaliku ühtse analüüsi varasem avaldamine võimaldab suurendada läbipaistvust ja anda komisjoni analüüsi kohta tagasisidet, samuti annab see rohkem aega ELi suuniste läbivaatamiseks ja arutamiseks, mis peaks veelgi tugevdama isevastutust ja mitmepoolset järelevalvet. Järeldustes rõhutatakse, kui oluline on kogu aasta jooksul teostada seiret saavutatud tulemuste ja poliitika rakendamise, sealhulgas riigipõhiste soovitude rakendamise üle.

Tööhõive- ja sotsiaalküsimused ning tervis

Nõukogu (EPSCO) pidas 2015. Euroopa poolaasta raames ulatuslikud poliitilised arutelud (11. detsembril 2014 ja 9. märtsil 2015) tegevusprioriteetide kohta tööhõive ja sotsiaalpoliitika valdkonnas. Selles kontekstis võttis nõukogu (EPSCO) vastu 2015. aasta ühise tööhõivearuande (dok 7006/15) ja nõukogu järeldused, võttes arvesse iga-aastast majanduskasvu analüüsi (dok 7007/15), kus antakse poliitilised suunised 2015. aasta tööhõive- ja sotsiaalpoliitika kohta. Nõukogu kinnitas ka sotsiaalkaitsekomitee ELi sotsiaalset olukorda käsitleva 2014. aasta aruande põhilised sõnumid (dok 6194/15).

Vaatamata tagasihoidlikele positiivsetele muutustele enamike liikmesriikide majandusnäitajates, on üks ELi põhilisi probleeme endiselt suur tööpuudus. Integreeritud lähenemisviis, milles võetakse arvesse tööhõivet ja sotsiaalprobleeme ning mis on nendega kooskõlas, on töötusega eduka võitlemise eeltingimus.

Ministrid toetasid üldiselt iga-aastase majanduskasvu aruandes esitatud kolmel sambal põhinevat lähenemisviisi olemasolevate probleemide käsitlemiseks. Mõned delegatsioonid osutasid vajadusele rõhutada rohkem selle lähenemisviisi sotsiaalseid aspekte.

Kiireloomuliste probleemide käsitlemiseks peavad tööturul muutuma kaasavamaks ja paremini toimivaks. Erilist rõhku pandi haavatavate rühmade kaasamisele, kelle puhul on vajalik suunatud abi. Naiste rollile tööturul ja ühiskonnas tervikuna tuleb pöörata suuremat tähelepanu. Soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks tuleb kaotada palgalõhe ja naiste vajadusi tuleb paremini arvestada.

Pikaajaline töötus on muutunud kriitiliseks probleemiks, mis nõuab kiiresti tähelepanu ja konkreetseid meetmeid. Noorte töötus on jätkuvalt oluline poliitiline prioriteet. Noortegarantii programmide käivitamist toetab varsti uus ettepanek noorte tööhõive algatuse eelmaksete suurendamise kohta. Tööea pikenemine toob uusi väljakutseid vanematele töötajatele, kelle jaoks tuleb lisaks elukestva õppe programmide edendamisele võtta erimeetmeid.

Euroopa poolaasta kontekstis on vastastikune õppimine ja vastastikune järelevalve osutunud väga kasulikeks vahenditeks ja nende kasutamist tuleks jätkata. Muu hulgas saavad liikmesriigid seeläbi üksteiselt õppida ja seega aitavad need parandada poliitikat.

Digitaalmajandus ja uued tehnoloogiad pakuvad uusi võimalusi, mida tuleks ära kasutada. Investeerimine inimestesse ja oskustesse peab olema suunatud, et valmistada töötajaid ette dünaamilisemaks majanduskeskkonnaks. Oskusi tuleb pidevalt kohandada muutuvate majanduse ja tööhõive tingimustega. Ebakindla töö vormid peaksid andma maad kvaliteetsetele töökohtadele. Sotsiaalkaitstesüsteemide tõhusust ja tulemuslikkust tuleb parandada.

Ministrid tervitasid Euroopa poolaasta muudatusi, eelkõige seoses riigipõhiste aruannete ajakavaga, mis võimaldab nüüd pidada paremat dialoogi, arutelusid ja konsultatsioone riiklike sidusrühmadega. Rõhutati tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee rolli seoses Euroopa poolaastaga ning nende panust. Rõhutati ka tööturu osapoolte rolli ja tähtsust, eriti mis puudutab nende osalemist Euroopa poolaastas ning vastastikuses õppimises. Üldisemalt on nende panus väga tähtis seoses teguritega, mis on olulised kaasavama ja paremini toimiva tööturu ja sotsiaalpoliitika eesmärkide saavutamiseks. Viidati ka tööhõivega seotud ja sotsiaalsele kasule, mida uus investeerimiskava võiks tuua.

Konkurentsivõime

Konkurentsivõime nõukogus toimusid Euroopa poolaasta raames 2015. aasta majanduskasvu analüüsi põhjal poliitilised mõttevahetused siseturu ja tööstuse konkurentsivõimega seotud aspektide (2. märtsil 2015) ning teadusuuringutega seotud aspektide (3. märtsil 2015) üle. Mõttevahetuste käigus arutasid ministrid ka Euroopa investeerimiskava ja ennekõike küsimust, kuidas parandada investeerimiskeskonda Euroopas.

Siseturg

Ministrid tunnistasid pakilist vajadust ühtset turgu veelgi tugevdada ja süvendada ning selle väljakujundamine lõpule viia. Rõhutades vajadust jätkata horisontaalsete poliitikameetmetega tehtavat tööd, pooldasid ministrid ka pragmaatilist sektoripõhist lähenemisviisi, mis võiks ühtse turu integratsiooni kiiremini edasi viia. Kõige suurema kasvupotentsiaaliga sektoritena nimetasid ministrid digitaalmajandust, energeetikat, transporti, telekommunikatsiooni ja teenuseid (sealhulgas jaemüük, äriteenused, ehitus). Reformide läbiviimine on liikmesriikide poliitikas jätkuvalt olulisel kohal ja ministrid tõid ka näiteid reformidest, mis on läbi viidud eelkõige eesmärgiga kaotada olemasolevad tõkked ning parandada ettevõtlus- ja investeerimiskeskonda. Sellega seoses rõhutasid ministrid, et ülioluline on parandada ettevõtjate, eelkõige VKEde juurdepääsu riigihangetele ja hõlbustada isikute vaba liikumist, rakendades kiiresti kutsevalifikatsioonide tunnustamise direktiivi.

Ministrid rõhutasid ühtse turu tõhusa juhtimise tähtsust ja seda, et oluline on kehtivate eeskirjade rakendamine ja jõustamine parimal võimalikul viisil. Nad toonitasid, et ettevõtjate ja tarbijate huvides on vaja parandada ja lihtsustada õigusakte, võttes järjekindlalt arvesse parema õigusloome põhimõtteid, eelkõige õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi. Peale selle rõhutasid ministrid vajadust austada täielikult läbipaistvuse, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, vähendada halduskoormust ning koostada kõigi algatuste ettevalmistamiseks hästi põhjendatud mõjuhinnang.

Paljud tõid esile, et lisaks on oluline teha kindlaks piiriülese kaubanduse takistused ja kitsaskohad, et suurendada ELi rahvusvahelist konkurentsivõimet. Suur hulk ministreid rõhutas vajadust vallandada teenuste sektori kogu potentsiaal, rakendades täielikult teenuste direktiivi ja vaadates läbi teavitamist käsitlevad eeskirjad, ning kasutada paremini ühtse turu vahendeid, muu hulgas eelistades tasakaalustatud kombinatsiooni vastastikusest tunnustamisest ja ühtlustamisest. Kõik ministrid märkisid, et ootavad 2015. aasta maiks kavandatud digitaalse ühtse turu paketi ning 2015. aasta sügiseks kavandatud kaupade ja teenuste siseturu strateegia esitamist, ning kutsusid komisjoni tungivalt üles olema nende eelseisvate algatuste puhul ambitsioonikas.

Tööstus

Tööstuspoliitikaga seotud aspekte arutati kavandatava digitaalse ühtse turu strateegia kontekstis. Liikmesriikide ühine peamine huvi oli, et tööstuspoliitika elemendid oleks strateegiaga täielikult hõlmatud. Konkurentsivõimeline EL tähendab ühtlasi digitaalset ELi ning see peab põhinema nii suurtel kui väikestel innovaatilistel ettevõtjatel, kes oskavad kasutada digitaalseid võimalusi töökohtade ja majanduskasvu loomiseks. Unustada ei tohiks ka mikroettevõtjaid, pidades eelkõige silmas innovaatilisi idufirmasid.

Ministrid määrasid kindlaks tegevused ja meetmed, mis võiksid kõige paremini sobida selle eesmärgi saavutamiseks. Mitu ministrit rõhutas, et vaja on hõlbustada juurdepääsu rahastamisele, sealhulgas riskikapitalile kogu ELis, pidades eelkõige silmas VKEde huve, ning muuta sellega seoses riskikartlikku suhtumist. Riskikapitali on vaja mitte ainult küpsetele ettevõtetele, vaid ka VKEde stardi- ja stardieelseks rahastamiseks ning mastaapide suurendamise vajaduste täitmiseks. Väga oluliseks peeti ka regulatiivse koormuse kõrvaldamist nii liikmesriikides kui liikmesriikide vahel. See looks digitaalteenuseid pakkuvatele ettevõtjatele tõelise ühtse turu, mis võimaldaks eelkõige väikestel idufirmadel kiiremini kasvada ja aitaks ELil tulla toime ülemaailmse konkurentsiga. Kõnealuses kontekstis tõsteti esile vajadust kohaldada VKEdele ette nähtud ELi ühtse kontaktpunkti põhimõtet.

Paljud ministrid rõhutasid, et osana piiriülese e-kaubanduse tõkete kaotamisest on vaja saavutada süsteemide ja toodete koostoimimine kogu ELis, kehtestades üleeuroopalised standardid. Ühtlustatud e-allkirja, e-märgistuse ja muude selliste näidete varal võib öelda, et kasu võib olla ka koostalitlusvõimelistest raamistikest. Muude nii tootjate kui tarbijate teel olevate takistuste hulgas mainiti ka andmekaitse valdkonda, kus riiklikud õigusnormid tuleb viia vastavusse ülemaailmse e-kaubanduse nõudmistega, tagades samas andmevoogude ühtse ja stabiilse raamistiku ning kindlustades ELi andmekaitse-eeskirjade nõuetekohase rakendamise.

Mõned ministrid rõhutasid, et ettevõtjate abistamiseks digiteerimisel on vaja investeringuid (muu hulgas Euroopa olemasolevatest vahenditest). Mitu liikmesriiki leidis, et selles kontekstis võiks olla oma osa Euroopa investeerimiskaval.

Üldiselt rõhutasid ministrid peamisi eeltingimusi, mida on vaja, et Euroopa tööstus saaks täielikult ära kasutada digiteerimise ja digitaalmajanduse võimalused tööstuse konkurentsivõime huvides. Nende hulgas nimetati vajadust võtta kogu Euroopas kasutusele kiire lairibavõrk, tegeleda digitaaloskuste puudujäägiga kõigil hariduse ja hierarhia tasemetel (kodanikud, töötajad ja juhid) ning luua nii tarbijates kui ettevõtjates usaldust ja kindlustunnet küberjulgeoleku vastu, eriti pidades silmas tööstusandmete omandiõigust, kasutamist ja kättesaadavust.

Ministrid olid üldiselt nõus iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud väitega, et vaja on prioriseerida teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamist, tagada erasektori investeeringute abil vajaliku finantsvõimenduse loomiseks investeeringute arukus ja tõhusus ning parandada raamtingimusi, et muuta investeeringud reaalseks väärtuseks. Peale selle tõid nad esile vajaduse tagada asjakohane seadusandlus, sealhulgas majanduskasvu soodustav riigiabi reguleerimine, vähendada bürokraatiat ning tagada asjakohane haridus ja oskused. Nii liikmesriikides kui ka ELi tasandil on investeeringute osas vaja pikaajalist visiooni ja strateegiat.

Mitu ministrit rõhutasid, et tähtis on suurendada uurimisprogrammide tõhusust hindamisel põhineva prioriteetide seadmise ja aruka spetsialiseerumise abil. Paljud pidasid vajalikeks struktuurireformideks ka takistuste kaotamist teadustöötajate liikuvuselt ja maksusoodustuste kasutamist.

Mis puudutab nii avaliku kui erasektori investeeringuteks soodsa keskkonna loomist, siis strateegilised avaliku sektori investeeringud teadusuuringutesse ja innovatsiooni meelitavad ligi rohkem erainvesteeringuid. Lisaks tuletas mitu ministrit meelde, et investeeringute kaalumisel on vaja keskenduda teadusuuringute kõrgele tasemele ja kvaliteedile. Oluliseks peeti sünergia tagamist programmi „Horisont 2020” ja loodava Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) ning samuti struktuurifondide ja riikliku rahastamise vahel. Peale selle rõhutas enamik ministreid vajadust kaasata eraettevõtjad, eriti VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad, paremini kõigil tasanditel toimuvatesse teadusuuringute ja innovatsiooni protsessidesse, et tagada investeeringud ja teadmussiire. Esile tuleks tõsta sellega seotud hüvesid, nagu maksusoodustused, digitaalsed võimalused, suurandmete ja andmete taaskasutamise potentsiaal, avatud innovatsioon ja teadus ning turulähedane tegevus.

Euroopa investeerimiskava osas väljendas mitu ministrit muret seoses rahaliste vahendite ülekandmisega programmist „Horisont 2020” Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, rõhutades samal ajal vajadust selle järele, et EFSI valikukriteeriumides seataks esikohale kõige innovaativsemad ja konkurentsivõimelisemad projektid, võttes arvesse ka projektide pikaajalisi sotsiaalmajanduslikke mõjusid, ning et ekspertidel oleks neis küsimustes laialdased teadmised, samuti vajadust saada valitud projektide kohta tagasiside. Mitu ministrit rõhutasid vajadust tagada, et teadustöö ja innovatsiooni sidusrühmad, sealhulgas VKEd, omaksid EFSI kaudu juurdepääsu rahastamisele.

Transport

Transpordinõukogu pidas 13. märtsil 2015 poliitilise mõttevahetuse, mille teemaks oli transpordi roll ja panus ELi majanduskasvupotentsiaali täielikuks ärakasutamiseks ülemaailmses keskkonnas, kus konkurents suureneb pidevalt.

Ministrid tunnistasid, et taristu tulevikku suunatud ja prognoositav arendamine on Euroopa suurema konkurentsivõime ja hästi toimiva ühtse transpordipiirkonna jaoks äärmiselt oluline. Üleeuroopalise transpordivõrgu rakendamise eesmärk on tugevdada Euroopa territoriaalset ja sotsiaalset ühtekuuluvust ja siseturgu. Regulaatiivse keskkonna ja selle rakendamise küsimuses toonitasid ministrid vajadust kohaldada aruka reguleerimise ja õiglaste tingimuste põhimõtteid. Ministrid toonitasid, et tõhus, hästitoimiv ja jätkusuutlik üleeuroopaline transpordivõrk täidab ülitähtsat rolli ELi konkurentsivõime tagamisel üleilmastunud maailmas.

Ministrid rõhutasid vajadust kasutada täiel määral võimalusi, mida pakub transpordivaldkonnas innovatsioon, mis annab Euroopa majandusele arvukaid võimalusi mitte üksnes taristuvaldkonnas, vaid ka elektri- ja isesõitvate autode tootmise ja logistikateenuste sektoris. Samuti tuleb täiel määral kasutada sünergiaid energeetikasektoriga, eelkõige alternatiivkütuste, telekommunikatsiooni ja digimajanduse valdkonnas, eriti intelligentsete transpordisüsteemide teenuste puhul.

Ka tunnistati, et üleeuroopalise transpordivõrgu väljatöötamisel on üheks peamiseks väljakutseks selliste põhiprojektide rakendamine, mis on seotud oluliste puuduvate piiriüleste lõikudega, eelkõige raudteede ja siseveeteede puhul. Need projektid on tihtipeale kulukad ja toovad sotsiaalmajanduslikku kasu pikas perspektiivis ega paku seega selgeid stiimuleid erasektorist pärit partneritele. Lisaks sellele ei saa peamist kasu mitte piirkonnad, kus projektid ehitatakse, vaid liikmesriigid ja EL tervikuna.

Ministrid tunnistasid, et kui Euroopa soovib oma eesmärgid saavutada, tuleb teha märkimisväärsed investeeringuid transpordisektoris. 2014.–2020. aasta ELi eelarves on ette nähtud, et teatavat toetust antakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest ja Euroopa ühendamise rahastust selleks, et täiendada liikmesriikide toetust üleeuroopalise transpordivõrgu ehitamiseks. Sellised avaliku sektori eelarved esindavad aga vaid väikest osa kõnealustest vajadustest.

Kavandatava Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondiga (EFSI) võiks pakkuda uusi võimalusi transpordivaldkonna strateegiliste sihtide rahastamiseks ning selle kaudu võiks leida täiendavaid vahendeid tegelikku ELi lisaväärtust loovate projektide jaoks, mille riskiprofiil on kõrgem kui projektidel, mida tavaliselt avaliku sektori ja erapankade või erasektorist pärit partnerite poolt rahastatakse. Otsida tuleb aga uusi rahastamismehhanisme ja seda ka avaliku ja erasektori partnerluste raames.

EFSI küsimuses toonitas mitu ministrit, et liikmesriikide kindlustunde saavutamiseks ning investeerimiskava eduka ja transpordiprojekte edendava rakendamise jaoks on ülitähtis tagada projektide avatud ja sõltumatu valimine ning usaldusväärsed kriteeriumid.

Telekommunikatsioon

Transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu (telekommunikatsioon) arutas strateegia „Euroopa 2020” vahekokkuvõtet (dok 16175/14) oma 27. novembri 2014. aasta istungil, võttes arvesse 2015. aasta majanduskasvu analüüsi avaldamist. Eesistujariik tegi 2015. aasta Euroopa poolaasta kontekstis liikmesriikidele ettepaneku esitada täiendavad vastused kirjalikult (dok 6407/15).

Liikmesriigid tunnevad heameelt iga-aastase majanduskasvu analüüsi protsessi toimumise üle ja toetavad üldiselt strateegia „Euroopa 2020” jätkumist, koos Euroopa digitaalarengu tegevuskavaga ühena selle juhtalgatustest. Liikmesriigid kutsuvad komisjoni tulevast digitaalse ühtse turu strateegiat arvestades üles keskenduma enam majanduskasvu ja töökohtadega seotud meetmetele, võttes sealjuures arvesse konkurentsivõime vaatenurka.

Delegatsioonid tervitavad üldiselt digitaalvaldkonna poliitika nähtavuse suurendamist nii ELi kui ka siseriiklikul tasandil. Samal ajal oodatakse, et tulevane strateegia oleks oma laadilt terviklikum ja horisontaalsem ning et selle eesmärk oleks Euroopa digitaalmajandusele üleminek, mis võiks muuta liidu digitaalmajanduses ja põhilistes tehnoloogia-sektorites uuesti juhtivaks osaliseks.

Teadvustades, et paljudes digitaalspoliitika küsimustes on toimunud edasimineku, nagu näitas hiljuti digitaalarengu tegevuskava tulemustabel, viitavad delegatsioonid siiski mitmetele valdkondadele, kus nende arvates oleks võimalik rohkem ära teha, kas käimasolevate tegevuste osana Euroopa digitaalarengu tegevuskava raames või lisades need digitaalse ühtse turu strateegia prioriteetsete valdkondade hulka:

- selliste õigusaktide toetamine, mis soodustavad Euroopa ettevõtlusmaastiku digitaalset üleminekut seoses digitaalse ja innovatiivse majanduse ülesehitamisega. Põhimõtet „vaikimisi digitaalne” tuleks uue regulatsiooni mõjuhinnangute läbiviimisel tunnistada ja rakendada horisontaalse poliitilise põhimõttena.
- juurdepääsu ja ühendatuse tagamine ning kiirete lairibavõrkude kasutuselevõtt, muu hulgas investeerimiskava kaudu. Selles kontekstis märkisid delegatsioonid, et Euroopa digitaalarengu tegevuskavas kindlaks määratud eesmärgid ei ole digitaalse ühtse turu väljakujundamiseks piisavad.
- edasised jõupingutused digitaalse ühtse turu väljakujundamiseks, eelkõige e-kaubanduse hõlbustamise ja stimuleerimise kaudu, kõrvaldades ebavajalikud piirangud ja takistused piiriüleselt internetikaubanduselt ja internetipõhiselt teenuste osutamiselt ning lõpetades sellised diskrimineerivad tavad nagu asukohapõhine piiramine (*geo-blocking*). Konkreetsed võetavad meetmed hõlmavad elektronside ja audiovisuaalturu õigusraamistiku muutmist ning intellektuaalomandiõiguse raamistiku ajakohastamist;
- digitaalteenuste valdkonnas ja eelkõige internetis usalduse, kindlustunde, turvalisuse, vastupidavuse ja usaldusväärsuse suurendamine, mis on tarbijate, ettevõtjate ja haldusasutuste poolt digitaalteenuste laiema kasutuse aluseks. Edusamme tuleks teha andmekaitse, eraelu puutumatuse ja infoturbe alal;
- rohkem toetavaid meetmeid hoo andmiseks teadus- ja innovatsioonitegevusele, pilvandmetöötlemisele ja suurandmetele. IKT-alasesse teadustöösse ja digitaalsesse innovatsiooni tehtavaid investeeringuid tuleb suurendada rahastamiskavade ja uue investeerimiskava parema edendamise kaudu;
- Investorite ligimeelitamiseks digitaalvaldkonnas on vaja suuremat õiguskindlust, investeeringuid taristusse, eelkõige lairibavõrkudesse ja digitaalteenustesse, ning tõhusat ja järjepidevat jõustamist nii Euroopa kui ka riikide tasandil, samuti ebavajaliku halduskoormuse kaotamist;
- digitaaloskuste arendamine, pidades silmas oskuste lõhet, mis on olemas nii kasutajate kui pakkujate seas, et kaasata noori IKT sektorisse;
- idufirmade ja VKEde toetamine, eelkõige seoses vajadusega vähendada haldustõkkeid, kuid ka juurdepääsuga riskikapitalile;

- digitaalse ühtse turu loomisega seotud maksuküsimuste käsitlemine;
- digitaalse lõhe vähendamine liikmesriikide vahel ja nende sees;
- avalikule haldusele digitaalsema lähenemise edendamine ning e-valitsuse, e-riigihangete ja avalikele teenustele elektroonilise juurdepääsu (sealhulgas koostalitlusvõimelised piiriülesed teenused) edasine arendamine. Tuleks teha jõupingutusi selleks, et kohaldada põhimõtet, et kodanikelt kogutakse teavet ainult üks kord;
- avaliku ja erasektori partnerluste arendamine, et kiirendada progressi ja parandada juurdepääsu rahastamisele.

Energeetika

Transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu (energeetika) võttis 9. detsembril 2014 vastu järeldused energia siseturu väljakujundamise kohta (dok 16037/14) ning pidas 5. märtsil 2015 poliitilise mõttevahetuse energiataristu ning selle arengu ja prioriteetide üle.

Delegatsioonid kordasid, kui tähtis on saavutada kiiremas korras täielikult toimiv ja ühendatud Euroopa energia siseturg, et tagada energia katkematu tarnimine kogu Euroopas, ja suurendada ühendatust, eesmärgiga lõpetada lähitulevikus liikmesriikide igasugune isoleeritus Euroopa gaasi- ja elektrivõrgust. Euroopa ühendatud ja sünkroniseeritud energiavõrk on äärmiselt tähtis selleks, et tagada taskukohane, kindel ja säästev energia. See loob kogu Euroopa Liidus enam võimalusi ka investeeringute, majanduskasvu ja töökohtade loomise osas. Korralike ühenduste rajamiseks tuleb kiiremas korras ühendada jõupingutused kõikidel tasanditel, et saavutada ühine eesmärk – täielikult toimiv ja ühendatud Euroopa energia siseturg.

Selle eesmärgi toetuseks rõhutasid delegatsioonid, et energia siseturu suuremaks tugevdamiseks tuleb ühist huvi pakkuvad projektid kiiresti teoks teha. Samuti leidsid nad, et gaasi- ja elektrivõrkude eeskirjade õigeaegsele vastuvõtmisele ja rakendamisele tuleks kogu Euroopa Liidus omistada kõrgeim prioriteet. Lisaks rõhutati turukorralduse parandamist, eelkõige elektrisektoris.

Tunnistati, et piirkondliku turu integratsioon on oluline vahend ühtse energiaturu lõplikuks konsolideerimiseks kogu Euroopa Liidus. Seega tuleb piirkondlikku koostööd laiemate poliitikaprioriteetide käsitlemiseks veelgi tugevdada ja see oleks ühist huvi pakkuvate projektide kooskõlastatud rakendamise kaudu oluline vahend, et jõuda Euroopa Ülemkogu poolt seatud eesmärgini, s.o saavutada 2020. aastaks elektrivõrkude 10% omavaheline ühendatus liikmesriikide vahel.

Arvestades märkimisväärse suurusega investeeringuid, mis tuleb teha aastani 2020, et ehitada välja vajalik taristu kõigi ELi liikmesriikide piisavaks ühendamiseks, nimetati kriitilise tähtsusega elemendina energeetikasektori investeerimiskliima jätkuvat paranemist. Delegatsioonid rõhutasid vajadust suurendada kulutõhusal viisil investeeringuid strateegilisse ja arukasse taristusse. Nad tuletasid uuesti meelde ka kiireloomulist vajadust rakendada ja kohaldada kõigis liikmesriikides tõhusalt ja järjepidevalt kolmandat energiapaketti, et luua kogu Euroopa Liidus usaldusväärne ja turukeskne investeerimiskliima, mis põhineb püsival ja prognoositaval Euroopa õigusraamistikul.

Lisaks 2013. aastal vastu võetud TEN-E määrusele ja Euroopa ühendamise rahastule, millega luuakse ühist huvi pakkuvate projektide kindlakstegemiseks ja õigeaegseks rakendamiseks ette nähtud stabiilne Euroopa regulatiivvahend, viidati ka komisjoni poolt välja pakutud Euroopa investeerimiskavale ning eelkõige Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi loomisele, millega soovitakse parandada oluliselt ELi investeerimisprojektide juurdepääsu pikaajalisele rahastamisele. Kõnealune vahend hõlmaks ühist huvi pakkuvaid projekte ja muid ühendusprojekte ning kiirendaks ja täiendaks ühist huvi pakkuvate projektide toetamise praegust struktuuri ja enamgi. EFSI pakub uusi kommertsrahastamise võimalusi. Selles osas rõhutasid delegatsioonid, et kõigi ELi olemasolevate ja eraldatud vahendite täielik kasutamine ning investeeringute regulatiivse keskkonna edasine parandamine on äärmiselt tähtis.

Keskkond

Keskkonna nõukogus arvamuste vahetus Euroopa poolaasta keskkonnasäästlikumaks muutmise kohta, tuginedes eesistujariigi taustadokumendile, mis sisaldas kahte küsimust (6143/15). Ministrid kinnitasid taas, et keskkonnapoliitika, majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmine ja Euroopa poolaasta keskkonnasäästlikumaks muutmine võivad väga oluliselt kaasa aidata üldistele poliitikaeesmärkidele stimuleerida majanduskasvu ja töökohtade loomist.

Ministrid märkisid, et on aeg teha edusamme ja kasutada täielikult ära sünergiaid keskkonnapoliitika ja muude valdkondade poliitika vahel, kombineerides selliseid vahendeid ja algatusi nagu maksusüsteemide keskkonnasäästlikumaks muutmine, paremini suunatud investeeringud, teadus- ja arendustegevuse edendamine ning VKEde erivajadustega arvestamine.

Ministrid märkisid siiski, et 2015. aasta majanduskasvu analüüsis teadvustatakse vähe keskkonnameetmete, ressursitõhususe ja keskkonnasäästliku majanduse rolli laiemas säästva arengu kontekstis ning majanduskasvu, tööhõive ja investeeringute suurendamisel.

Nõukogu kutsus komisjoni üles võtma strateegia „Euroopa 2020” käesoleva aasta lõpuks oodatava vahekokkuvõtte ettevalmistamisel arvesse nõukogu 28. oktoobri 2014. aasta järeldustes sisalduvaid suuniseid ja selgeid sõnumeid, et tagada tugev keskkonnamõõde ning täielik sünergia keskkonna- ja muu poliitika vahel.

Nõukogu tervitas võimalusi, mida loob digitaalset ühtset turgu käsitlev tulevane komisjoni ettepanek, samuti eesistujariigi näidete loetelu ringmajanduse ja digitaalset ühtset turgu käsitleva tulevase ettepaneku võimalikest sünergiatest keskkonnahoidliku majanduskasvu ja töökohtade loomise jaoks. Ministrid rõhutasid eriti teatud valdkondade tähtsust, s.o arukad linnad (sh arukas transport ja valgustus), jäätmekäitlus, ruumiline planeerimine ning juurdepääs keskkonnateabele ja selle levitamine.

Lõpuks kasutasid ministrid võimalust, et avaldada uuesti pettumust seoses sellega, et komisjon võttis tagasi jäätmeid käsitlevate õigusaktide paketi, ning paluda, et komisjon esitaks viivitamata uue ja ambitsioonikama ringmajandust käsitleva ettepaneku, mis peaks olema ulatuslikum ja käsitlema enamat, kui ainult jäätmed.